

**Обобщена информация и извадки от
стратегически европейски и национални
документи**

Списък на използваните съкращения:

АИС Автоматизирани информационни системи
АПК Административнопроцесуален кодекс
АФКОС Дирекция „Координация на борбата с правонарушенията, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз” в Министерство на вътрешните работи
ВСС Висш съдебен съвет
ГИС Географска информационна система
ЕЗФРСР Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК Европейска комисия
ЕС Европейски съюз
ЕСФ Европейски социален фонд
ЕФМДР Европейски фонд за морско дело и рибарство
ЕФР Европейски фонд за рибарство
ЕФРР Европейски фонд за регионално развитие
ИКТ Информационни и комуникационни технологии
ИСУН Информационната система за управление и наблюдение
КРС Комисията по регулиране на съобщенията
МС Министерски съвет
МФ Министерство на финансите
МТСП Министерство на труда и социалната политика
МТИТС Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията
НПО Неправителствени организации
НПР Национална програма за реформи
НСОРБ Националното сдружение на общините в Република България
НСРР Национална стратегическа референтна рамка
ОИЦ Областни информационни центрове
ОПТП Оперативна програма „Техническа помощ”
ОПАК Оперативна програма „Административен капацитет”
ОСЕС Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС”
ОСР Обща стартегическа рамка
САР Съвета за административна реформа
СКФ Структурни фондове и Кохезионен фонд
СО Сертифициращ орган
ЦКЗ Централното координационно звено

I. ВЪВЕДЕНИЕ

През първия за България програмен период за изпълнение на политиката по сближаване на ЕС – 2007-2013 г., приоритетите и мерките, свързани с изграждане и развитие на системата за управление на европейските средства, включително на капацитета на звената и структурите, ангажирани в тази система и приоритетите и мерките, свързани с развитието на административния капацитет на другите публични институции и гражданския сектор, бяха финансирани от две отделни оперативни програми – ОП „Техническа помощ” и ОП „Административен капацитет”.

II. ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ ПО ДВЕТЕ ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ: ОП „АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ” И ОП „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ”

1) Постигнати резултати по ОП „Административен капацитет”

Постигнатото по линия на ОП „Административен капацитет” се съсредоточава в сферата на развитието на административния капацитет и устойчивост на публичните институции за изпълнение на ключови за страната ни политики, като съдебна реформа, оптимизиране на административното обслужване, развитие на гражданското общество и неговите структури. В резултат, имаме финансирани интервенции, свързани с **ефективно функциониране на администрацията и съдебната система, качествено и модерно обслужване на гражданите и бизнеса, подкрепа за разработване на ключови за страната ни обществени политики.**

От изпълнените през 2011 г. мерки, с най-голям дял (29%) са тези, насочени към **подобряване на бизнес средата и повишаване на административната ефективност** (Фактор за устойчив икономически растеж 3), като планираните мерки в тази област представляват 42% от всички планирани мерки в НПП (2011–2015 г.). Подобряването на бизнес средата включва предимно мерки с хоризонтален характер и намаляване на административната тежест, в съчетание с подобряване на качеството на административните услуги.

През септември 2011 г. стартира проект **“Политика на таксите в съответствие с обществените отношения – условие за добро управление”**, финансиран по ОПАК, с който се разработва концепция за нов Закон за таксите. Проектът е с продължителност 18 месеца, като на 18.10.2012 г. е проведена встъпителна пресконференция, по време на която изпълнителите са представили напредъка по основните дейности. Съгласно докладвания напредък, към ноември 2012 г., проектът се изпълнява съгласно графика за изпълнение на дейностите.

С оглед подобряване на качеството на административните услуги, в рамките на Приоритетна ос 3 **„Качествени административни услуги и развитие на електронното управление”** на ОПАК, през 2011 г. бяха реализирани 46 проекта за централните, областните и общинските администрации, включващи реинженеринг на процесите и актуализиране на вътрешните правила, регламентиращи **предоставянето на електронни административни услуги от администрациите, както и въвеждането на електронни услуги за гражданите и бизнеса.** По същата процедура през 2011 г. е въведена информационна система **„Лицензиране и регистри”** в Комисията по регулиране на съобщенията (КРС) с цел да бъде улеснен достъпът на външните субекти до комплексните административни услуги и публични бази данни на регулатора.

През 2012 г е отчетен напредък по ключови проекти на ОПАК, като в областта на електронното управление и подобряване на административното обслужване се изпълняват следните проекти:

- Проект „Развитие на административното обслужване по електронен път” с МТИТС, включващ 5 дейности за автоматизиране обмена на данни от 30 ключови регистъра (Търговски, Кадастъра, ЕСГРАОН и др.) чрез служебни електронни услуги.

- Проект „Подобряване на административното обслужване на потребителите чрез надграждане на централни системи за електронно правителство”, по който ще бъде създаден регистър за електронна идентичност на потребителите и базови инфраструктурни електронни услуги, както и ще бъде внедрена централна документооборотна система, ще бъде създадена централизирана система за мониторинг и управление на информационната сигурност и оперативна съвместимост, централизирана система за управление на комуникационната и хардуерна инфраструктура, съгласно договор с МТИТС;

- Проект „Усъвършенстване на инвестиционната политика в Република България чрез по-добро регулиране на инвестиционния процес и чрез развитие на електронното му управление”, стартирал на 06.10.2011 г. Очаква се чрез него да бъде намалена административната тежест в устройственото планиране и в реализацията на инвестиционните проекти, както и да бъде създадена специализирана административна информационна система (АИС) за управление на регулирането на инвестиционния процес.

- Проект „ Въвеждане на комплексно административно обслужване за предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса” на МС. По него ще бъде разработена методическа и нормативна рамка за комплексно административно обслужване; ще бъдат избрани приоритетни административни услуги, позволяващи комплексното им предоставяне на гражданите и бизнеса и ще бъде въведено комплексно административно обслужване в избрани пилотни администрации.

- Проект „Развитие на системата за планиране и мобилност в държавната администрация” на Администрацията на Министерския съвет.

- Проект „Усъвършенстване на професионалните умения и квалификацията на служителите в българската държавна администрация чрез обучение в обучителни институции на страните-членки на Европейския съюз” по договор с Института за публична администрация.

- Проект „Усъвършенстване на обучението на държавната администрация в условията на членство на страната в Европейския съюз” на Института за публична администрация

Посочените проекти са в процес на изпълнение. Сключени са договори с изпълнители на основните дейности по проектите.

През м. февруари 2011 г. беше отворена процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подприоритет 3.3. на ОПАК, насочена конкретно към усъвършенстването на **Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП)**. По нея се реализират 3 проекта:

Прокуратурата на РБ изпълнява проект „Доизграждане и усъвършенстване на ЕИСПП и интегриране на ведомствените информационни системи с ядрото на ЕИСПП”. Министерството на правосъдието осъществява 2 проекта по процедурата (съответно по мярката): „Доизграждане, усъвършенстване и подготовка за интегриране с ЕИСПП на информационната система на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” и „Разработка, конфигуриране и внедряване на Специализирана информационна система за управление в ГД „Охрана” и включването ѝ към Единната информационна система за противодействие на престъпността”.

2) Постигнати резултати по ОП „Техническа помощ”

Изградена е действаща и все по-ефективна система за управление на средствата от ЕС - условие без което страната ни не би могла да се възползва от предоставеното по линия на СКФ финансиране. За тази цел, през настоящия програмен период, от ОП „Техническа помощ” се финансират мерки и дейности, свързани с осигуряването на **хоризонтална помощ за структурите, участващи в управлението, координацията и контрола на Структурните инструменти и за органите на местно самоуправление**, с оглед постигане на добро финансово управление и надежден контрол при усвояването на средствата от Европейския съюз (Одитен орган, Сертифициращ орган, Централно координационно звено, Централен информационен офис, управляващи органи и междинни звена, общини в България, Агенция за обществени поръчки и др.). Финансират се и мерки, които са непосредствено насочени към поддържане и развитие на системата като цяло и с изпълнение на политиката на страната ни във връзка с усвояване на средствата от ЕС.

В това число влизат всички инициативи на централно ниво, свързани с:

- **разработване и поддържане на адекватна контролна и мониторингова система, координиране на мерките за оценка на изпълнението, както на отделните оперативни програми, така и на Националната стратегическа референтна рамка;**
- **координиране и изпълнение на мерките за информация и публичност на подкрепата от ЕС;**
- **изграждане и поддържане на ефективна нормативна рамка, транспонираща изискванията на ЕС, която позволява ефективно и ефикасно изпълнение на програмите и системата, като цяло.**

В рамките на ОП „Техническа помощ” бяха създадени **27 областни информационни центрове и централен информационен и координационен офис**, чиято цел е популяризирането на европейските фондове и по-добрата информираност на потенциалните бенефициенти за възможностите, които те предоставят за финансиране. Посредством изграждането на областните информационни центрове и активното им участие в процеса на **предоставяне на информация, консултации и съдействие на бизнеса и гражданите за достъп до европейско финансиране**, неизменно се постига по-добро усвояване на средствата от СКФ. Идентифицираната за следващия програмен период цел за по-ефективно и ефикасно финансиране, както и пълно усвояване на средствата от СКФ, налага осигуряване на подкрепа за осъществяване на дейността на областните информационни центрове и в периода 2014-2020.

Първите сформирани центрове започнаха активно своята работа още през 2011 г. В началото на 2012 г. мрежата от ОИЦ беше окончателно сформирана, като същата изпълнява различни проактивни инициативи, свързани с популяризирането на Кохезионната политика на ЕС в България. От стартирането на мрежата до м. октомври 2012 г. офисите са били посетени от 7 738 заинтересовани лица, експертите са отговорили на над 7 000 въпроси, иницираните публикации са 4 557 бр. Организираните от ОИЦ събития са 705, на които са присъствали 21 200 участници. ОИЦ работи активно с управляващите органи, като ги подпомага при реализирането на кампании на територията на областите.

През настоящия програмен период започна **изграждането на архивен фонд на оперативните програми, съфинансирани от СКФ**, в изпълнение на мярка на подкрепа 2

по Приоритетна ос 3 на ОПТП. Дейността по изграждане и поддържане на такъв архивен фонд следва да бъде финансирана и през следващия програмен период, с оглед осигуряване на правилно съхранение и одитна следа при разходването на средствата на ЕС. Задължението за това произтича от чл. 90 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 година за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999. Съгласно текста „управителният орган гарантира, че всички оправдателни документи, отнасящи се до разходите и одитите във връзка със съответната оперативна програма се намират на разположение на Комисията и на Сметната палата за срок от три години след приключване на оперативна програма и срок от три години след годината, през която се е извършило частично приключване, в случая на документи, отнасящи се до разходи и одити във връзка с операции”.

През настоящия програмен период е **създаден Единния информационен портал за обща информация за управлението на СКФ на ЕС в Република България: www.eufunds.bg**, чрез който също се осигурява достъп на гражданите до информацията за европейските фондове и финансиране.

С финансиране по линия на ОПТП е разработен моделът СИБИЛА (адаптиран модел HERMIN) за оценка на въздействието на финансирането от ЕС върху макроикономическата ситуация в България. Моделът СИБИЛА измерва ефекта от европейските фондове върху българското социално-икономическо развитие. Той се състои от 170 уравнения, базирани на следните 4 икономически фактора: реален, финансов, фискален, външен. СИБИЛА разглежда икономическото развитие на страната при два алтернативни сценария: базисен сценарий, в който няма Структурни фондове и Кохезионен фонд (СКФ) и алтернативен сценарий, отразяващ финансирането по СКФ. Разликата между резултатите от тези два сценария по отношение на даден икономически показател измерва нетното въздействие от СКФ. В този смисъл, ефектът се дефинира като резултатно отражение на инвестициите по линия на фондовете на ЕС върху основни фактори на конкурентоспособността на българската икономика – човешки капитал, научно-изследователска дейност, иновации, информационни и комуникационни технологии, инфраструктура и производствени мощности.

С финансиране от ОПТП през настоящия програмен период е създадена **Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН)**.

С оглед опростяване на процесите, свързани с кандидатстването и управлението на проекти по оперативните програми, през м. юни 2011 г. в Информационната система за управление и наблюдение бяха въведени електронни услуги за бенефициентите, включващи електронно подаване на проектни предложения и електронно отчитане на проекти, финансирани по оперативните програми. По този начин беше осигурена възможност за значително намаляване на административната тежест за бенефициентите. Чрез използване на електронните услуги на бенефициентите се предоставя един алтернативен, много по-бърз и лесен метод за подаване на документи към Управляващите органи, който премахва времевите и териториални бариери. Използването на функционалността за електронно кандидатстване започна веднага след нейното въвеждане от ОП „Техническа помощ“. Електронното кандидатстване се използва много по-активно през 2012 г. През 2011 г. беше пусната в експлоатация и функционалността за електронно отчитане чрез ИСУН.

В изпълнение на Проект 0016 - ЦКЗ - 1.5 “Укрепване на капацитета на регионалните и местни власти за усвояване на средствата от Структурните и кохезионния фондове на ЕС” са проведени редица обучения на регионалните и местни власти. По

дейност 1 е разработена и внедрена е система за дистанционно обучение на регионалните и местни власти - <http://www.eufundslearning.minfin.bg/SMCELearning>. Проведено е пилотно обучение, в резултат на което са обучени 120 служители на регионалните и местни власти. В периода Април 2012 – Септември 2012 е проведена първа обучителна сесия, като 1230 са записаните за участие от 130 общински/областни администрации и 420 са успешно завършили. През ноември 2012 стартира ново дистанционно обучение.

По дейност 2 на същия проект са организирани и проведени обучения на регионални и местни власти, включващи:

- Организиране и провеждане на обучения за обучители по хоризонталните въпроси в контекста на усвояване на средствата от СКФ - **обучени са 36 обучители, селектирани в партньорство с Националното сдружение на общините в Република България;**

- Организиране и провеждане на 144 обучения на територията на цялата страна за експерти от регионалните и местни власти по хоризонталните въпроси в контекста на усвояване на средствата от СКФ – **проведени са 144 обучения, като са обучени 3118 експерта от регионалните и местни власти.**

III. ПРИОРИТЕТИ, ПОТРЕБНОСТИ И ЗАДАЧИ ЗА РАЗРЕШАВАНЕ НА НАЦИОНАЛНО НИВО, ПРОИЗТИЧАЩИ ОТ СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ДОКУМЕНТИ И ДОКЛАДИ НА НИВО ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ И РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Прегледът и анализът на стратегическите документи и доклади на ниво Европейски съюз и Република България, както и на предложенията за нови регламенти, свързани с изпълнение на политиката по сближаване на ЕС през следващия програмен период – 2014-2020 г., обуславят непосредствените приоритети и задачи, които страната ни трябва да реши, използвайки възможностите за финансиране на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

В стратегическите и други документи на европейско и национално ниво се очертават следните основни приоритети за България:

(1) Стратегията „Европа 2020“ дефинира три приоритета:

- Интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- Устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- Приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

(2) В Стратегията цифрова Европа 2020 се подчертава следното:

Ключово действие за насърчаване на оперативната съвместимост между публичните администрации ще бъде приемането на амбициозна **европейска стратегия за оперативна съвместимост и Европейската рамка за оперативна съвместимост**, които да бъдат създадени по програма ISA (Решения за оперативна съвместимост за европейските публични администрации). Тъй като не всички широко разпространени технологии се основават на стандарти, съществува риск ползите от оперативна

съвместимост да бъдат изгубени в тези случаи. Комисията ще разгледа осъществимостта на мерки, които биха довели до предоставянето на лицензи, позволяващи оперативната съвместимост на големите участници на пазара, като в същото време се насърчават на иновациите и конкуренцията.

Европейските правителства са се ангажирали да превърнат в реалност за потребителя **персонални, мултиплатформени услуги за електронното правителство до 2015 г.** За тази цел правителствата трябва да предприемат стъпки, за избягване на ненужни технически изисквания, например приложения, които работят само в специфични технически среди или със специфични устройства. Комисията ще служи за пример при прилагането на интелигентни електронни услуги. Тези услуги ще подпомагат рационализирани административни процеси, улесняване на обмена на информация и ще опростят взаимодействието с Комисията, като по този начин ще се постигне овластяване на потребителите и подобряване на ефикасността, ефективността и прозрачността на Комисията. Повечето публични онлайн услуги не работят зад граница в ущърб на мобилността на предприятията и гражданите. Публичните власти досега са фокусирани върху националните нужди и не са взели предвид в достатъчна степен единния пазар на електронно правителство. Още няколко единични пазарни инициативи и правни инструменти (като Директивата за услугите или Плана за действие за електронни обществени поръчки) разчитат на възможността бизнесът да си взаимодейства с публичните администрации по електронен път. Поради това Европа се нуждае от **по-добро административно сътрудничество за разработване и внедряване на трансгранични публични онлайн услуги.** Това включва прилагането на работещи електронни обществени поръчки, електронна идентификация и удостоверяване на трансгранични услуги (включително взаимно признаване на нивото на сигурност за удостоверяване).

Една от основните задачи, поставени в документа, е да включи цифровата грамотност и умения като приоритет за Европейския социален фонд в периода (2014-2020).

(3) В Специфичните препоръки за отделните държави 2012-2013 се предвижда:

„Най-неотложните предизвикателства пред България са свързани с пазара на труда, образованието, иновациите, бизнес средата и енергийната и ресурсната ефективност. Пониският потенциален растеж поставя редица предизвикателства за пазара на труда и подчертава колко е важно инвестициите и ефективността да бъдат повишени чрез структурни реформи. Растежът ще се стимулира чрез намаляване на административната тежест и чрез създаване на по-благоприятен бизнес климат (включително за чуждестранните инвеститори и доставчици на услуги)...“.

„България потвърждава своите настоящи стратегии и планове, като поставя акцента върху ...усвояването на средствата от фондовете на ЕС във всички сектори, подобряването на деловата среда и на публичната администрация, независимостта на съдебната система, за ускоряване въвеждането на електронно правителство и за засилване на публичния административен капацитет, както и на регулаторните органи.“

(4) В Елементите за Обща стратегическа рамка за периода 2014-2020 (работен документ на Европейската комисия) е заложено:

„.....много по-тясна координация между фондовете, така че да се постигнат следните цели:

- Концентрация на средства по целите на стратегията „Европа 2020“ чрез общ набор от тематични цели, за чието осъществяване ще допринасят фондовете;
- Опростяване чрез по-съгласувана уредба за планиране и изпълнение;
- Повишена насоченост към резултатите чрез рамка на изпълнение и резерв за изпълнение;
- Хармонизиране на правилата за допустимост и разширяване на опростените възможности по отношение на разходите, така че да се намали административната тежест за бенефициентите и управляващите органи.

От съществено значение е държавите-членки да гарантират, че всички министерства и управляващи органи, отговорни за използването на фондовете по ОСР, работят в тясно сътрудничество при изготвянето, изпълнението, мониторинга и оценката на договора за партньорство и програмите. Тази координация включва **по-доброто използване на съвместни решения за електронно управление, насочени към кандидатите и бенефициентите, обслужването на едно гише, и предоставянето на информация относно възможностите за подпомагане от всички фондове по ОСР, което може значително да допринесе за намаляване на административната тежест за бенефициентите.**“

(5) В Позицията на службите на Европейската комисия за подготовката на Споразумението за партньорство и програмите в България за периода 2014 – 2020 (проект) се отбелязва:

Европеската комисия коментира ниската ефективност от която продължават да страдат публичните услуги продължават да страдат , както и качество с оглед на ограничения напредък в административната и съдебната реформи. Засегнат е и неефективният надзор от страна на регулаторните и контролни органи, който е дефиниран като рискова предпоставка относно окуражаване на нарушаването на принципите на конкуренция. В тази връзка, , най-неотложните предизвикателства за България са свързани с участието на пазара на труда, създаването на иновативно настроена бизнес среда, развитие на инфраструктурата, енергийната ефективност и **капацитета на публичната администрация**, които са взаимосвързани. Европейската комисия акцентира върху това, (е укрепването на капацитета на публичната администрация и съдебната система и насърчаването на доброто управление остават един от ключовите проблеми за България. Поради това, е наложително предприемането на мерки за концентриране на инвестициите от ОСР в тематичните цели за изграждане на инситуционален капацитет в унисон със специфичните препоръки за страната.

В позицията на ЕК е посочено, че през последните години административната реформа е основно фокусирана върху намаляване на служителите в публичния сектор, елиминиране на някои дублиращи се функции и инициране на реформа в заплащането на държавните служители, при ограничени опити за премахване на други източници на неефективност, като неадекватна вътрешна организация и управленски практики, недостатъчно качество на процеса на вземане на решения поради липсата на регулярна оценка на въздействието и моинтиронг на политиките, неясно рапределение на функции между централното, областно и местно ниво на администрацията. **В тази връзка фондовете от ОСР трябва да насърчат реформите за осигуряване на по-добро законодателство, ефективно управление, мониторинг и оценка на публични политики на всички нива и повишаване на отчетността на публичната администрация, вкл. регулаторните органи, тези в сферата на конкуренцията и**

правоприлагащите органи. Фондовете от ОСР следва да подкрепят подобряването на професионалното развитие и интегритета на държавните служители...

Фондовете от ОСР следва да подпомогнат **намаляването на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите** и да осигури **подходящ и ефективен режим на обществените поръчки.** Инвестиции също така са необходими за подобряване на капацитета на социалните партньори, НПО и и други организации, осигуряващи заетост, образование, здравеопазване и социални политики.

Наложително е България а да осигури подходящ размер от средства за **подобряване на функционирането на съдебната сиситема, вкл. за укрепване на капацитета на съдебните и правоприлагащите органи за ефективно разследване и присъди по случаи на организирана престъпност, корупция по високите етажи на властта и за борба със сивата икономика.** В този смисъл продължаващи инвестиции са необходими за подобряване на професионалното развитие и интегритета на магистратите, със специален фокус върху укрепването на капацитета на Националния институт на провасъдието, така че да се позволи магистратите да участват в програми за обмен и посещения на съдилища в други държави-членки, както и за осигуряване на специфични обучения по управление за ръководители на съдилища и от прокуратурата.

Фондовете от ОСР следва да допринесат за допълнително развитие на **електронното правителство в България, в частност за развитие на интегрирани административни услуги за гражданите и бизнеса,** както и за мерки за осигуряване на оперативна съвместимост. Повече услуги на електронното правителство, вкл. е-здравеопазване, е-образование, е-обществени поръчки и правосъдие, едно-гише за гражданите и бизнеса, трябва да бъдат развити и да станат широкодостъпни.

(б) В Проекта на Регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕЗФРСР и ЕФМДР, обхванати от Общата стратегическа рамка, и за определяне на общи разпоредби за ЕФР, се акцентира на:

- „... необходимостта от максимизиране на ефективността на всички структурни инструменти за постигане на целите, заложен в програмите и за оптимизиране на синергията и ефикасността им...“
- „...нужда от прилагане на е-правителството в ежедневното управление на фондовете на ЕС, което има значителен потенциал да намали разходите за контрол и натовареността на органите за управление.
- „...електронният обмен на данни е източник за намаляване на административната тежест и в този смисъл от държавите-членки се изисква до края на 2014 г. да изградят такива информационни системи, които да осигурят обмен по електронен път на цялата необходима информация между бенефициенти и органи.“

Определят се 11 тематични цели (ТЦ), вкл. **ТЦ 2 „Подобряване на достъпа до ИКТ и на тяхното използване и качество“** и **ТЦ 11 „Подобряване на институционалния капацитет и ефикасна публична администрация“.**

По отношение на **техническата помощ:**

- „...фондовете на ОСР, в рамките на техническата помощ, подкрепят дейностите по подготовка, управление, мониторинг, оценка, информация и публичност, създаване на мрежи, контрол и одит. Подкрепят се дейностите за намаляване на административната тежест върху бенефициентите, вкл. чрез системи за електронен обмен на данни, както и

такива за укрепване на капацитета на органите за управление и бенефициентите за администриране и усвояване на фондовете.“

- Държавите-членки имат задължение за осигуряване на единна информационна страница или уеб-портал, който да осигурява информация и достъп до оперативните програми, така че да информира потенциалните бенефициенти за възможностите за финансиране и да промотира пред гражданите на ЕС ролята и постиженията на Кохезионната политика.

В рамките на **предварителните условности**, в частта за повишаване на конкурентоспособността на малките и средни предприятия е предвидено извършване на конкретни действия за намаляване на разходите и времето за регистрация на дружествата и намаляване на времето, необходимо за получаване на лицензии и разрешителни за започване и упражняване на конкретната дейност на предприятие.

(7) В Проекта на регламент за Европейския социален фонд (ЕСФ) се обръща внимание на :

„... ТЦ 11 „Подобряване на институционалния капацитет и ефикасна публична администрация“. Подкрепата за административния капацитет се ограничава до държавите-членки, в които има по-слабо развити региони или региони, отговарящи на условията за допустимост по отношение на подкрепата по линия на Кохезионния фонд. В тях, с оглед повишаване на икономическия растеж и възможностите за заетост, следва да бъде подобрена ефикасността на публичната администрация и засилен институционалният капацитет на заинтересованите страни, които изпълняват политики, вкл. в областта на заетостта, образованието и социалната сфера. Следователно интервенциите се съсредоточават в **подкрепа на институционалния капацитет и ефикасността публичните услуги, с цел осъществяването на реформи и постигане на по-добро регулиране и добро управление.**

(8) Проект на регламент за Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР):

ЕФРР финансира подкрепа, целяща засилването на икономическото, социалното и териториалното сближаване, посредством преодоляването на основните различия между регионите, чрез подкрепа за развитието и структурното приспособяване на регионалните икономики, включително реструктурирането на регионите със западаща индустрия и на регионите, чието развитие изостава. ЕФРР подпомага инвестиции в инфраструктура, която предоставя основни услуги на гражданите в областта на енергетиката, околната среда, транспорта и информационните и комуникационните технологии (ИКТ).

Цел 2 „Подобряване на достъпа до ИКТ и на тяхното използване и качество“ предвижда разгръщане на ширококоловия достъп и въвеждане на високоскоростни мрежи; разработване на продукти и услуги в сферата на ИКТ, на електронната търговия и насърчаване на търсенето на ИКТ;.. засилено използване на основаващи се на ИКТ приложения за електронно правителство, електронни обучения, електронно приобщаване и електронно здравеопазване. В допълнение се насърчават инвестиции в ... повишаване на институционалния капацитет и ефективността на публичната администрация и услуги предлагани от нея.

(9) В Националната програма за развитие „България 2020“ (НПР), приета с Решение на МС № 1057/20.12.2012 г. се приоритизира:

Цел 3. „Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност“; **Приоритет 6. „Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса,“** ... чрез мерки, насочени към постигане на гъвкава и адаптивна структурата на администрацията, която да отговаря на динамичните промени в средата и на прилаганите политики; разширяване на обхвата на услугите, предоставяни от частния сектор и НПО; реформа на областното ниво на управление; изграждане на нов модел на организация на териториалните звена на централната администрация; ускоряване на процеса на децентрализация”.

Подприоритет 6.2 „Администрация на знанието”чрез действия и мерки, насочени към изграждане на по-добре подготвена, мобилна администрация, с възможности за кариерно развитие, работеща в благоприятен организационен климат. Мерките в тази сфера трябва да обхващат интервенции, свързани с изграждане на система за планиране на човешките ресурси; привличане и задържане в администрацията на високо квалифицирани специалисти, постоянно развитие и обогатяване на професионалните качества и умения на държавните служители и насърчаване и стимулиране на тяхната мобилност.

Подприоритет 6.3 „Администрация, ориентирана към постигане на резултати”...чрез действията, насочени към подобряване на управлението на административните структури и звената в тях, създаване на единна практика за стратегическо планиране в администрацията, резултатно ориентиран държавен бюджет, изграждане и развитие на система за идентифициране на съществуващи и потенциални рискове в работата на администрацията и въвеждане в практиката на модела на Общата рамка за оценка.

Подприоритет 6.4 „Администрация, ориентирана към потребителите” ... с набор от мерки в сферата на намаляване и постепенно премахване на усложнените процедури по предоставяне на услуги, намаляване на административната тежест в избрани приоритетни области, преглед на всички регулаторни режими, оптимизиране на процеса на законотворчество, въвеждане и утвърждаването на комплексното административно обслужване, развитие на електронното управление и услугите на публичния сектор, българската администрация ще бъде по-достъпна и ефективна спрямо потребностите на средата и предизвикателствата на цялостното развитие на страната.

(10) В Националната програма за реформи Европа 2020 се разглежда процесът на оптимизиране на функциите на ресорните министерства и за увеличаване на ефикасността и ефективността на административните структури, чрез подобряване на вътрешните правила и процедури на базата на задълбочен анализ на текущото състояние, с оглед на дефинирането на области за подобрене. Основната цел на **повишаването на ефективността и капацитета на администрацията на централно и на местно ниво е с фокус върху подобряването на бизнес средата и създаването на благоприятен инвестиционен климат.**

В периода до 2015 г. се планира извършването на оценка на въздействието, вкл. и последваща **оценка на въздействието на нормативни актове**, които имат съществено влияние върху бизнес средата, както и на оценка на съответствието на нормативните актове със ЗНА; въвеждане на задължителна демографска оценка на въздействие на всички нормативни актове. От съществено значение е предприемането на реални мерки за **ограничаване на обхвата и отмяна на нецелесъобразни на регулаторни режими,**

които не произтичат от европейското право; повишаване капацитета на браншовите и/или съсловните организации да администрират и/или контролират регулаторни режими (чрез въвеждане на норма за мониторинг и въздействие от страна на държавата; **активен диалог със заинтересуваните страни** с цел облекчаване на регулаторните режими; намаляване на регулаторната тежест на устройственото планиране и инвестиционния процес.

В сферата на **е-правителство** приоритетите са за изграждане на сигурна и защитена административна електронна съобщителна мрежа за държавната администрация и електронното управление; прилагане на Пътната карта за реализиране на приетата Стратегия за електронно управление на Република България (2011-2015 г.); създаване на единна система за управление на процесите в администрацията (централна и общинска); надграждане на софтуерни средства за развитие на е-управление. В тази връзка се предвижда поетапно изграждане на **публични терминали за информационни услуги**, както и интеграция на вече закупени и новозакупени терминали с автоматизирани информационни системи (АИС) на администрациите и преминаването им в режим на реална експлоатация. С това ще се изгради „**цифрова администрация**” и ще се осигури постепенно преминаване от хартиен към **електронен обмен на документи и предоставяне на административни услуги по електронен път**.

Във връзка с е-правосъдието е предвидено подобряване и развитие на системата и централизирания портал на е-правосъдие. Основният ефект, който се цели е повишаване на качеството на услугите, предоставяни от съдебната система на гражданите и бизнеса чрез осигуряване на оперативна съвместимост и възможност за обмен на данни и/или документи между информационните системи в съдебната система, от една страна, и между тях и единната среда за обмен на документи на държавната администрация, от друга. По този начин ще бъде осигурен и директният обмен на данни и документи със съответните системи на ЕС.

(11) В Конвергентната програма на Република България 2012-2015 г.

„ правителството предвижда прилагане на различни инструменти и мерки, които пряко да повлияят върху качеството на предоставяните услуги и тяхното управление, както и да осигуряват възможности за обвързване на резултатите (количествени, качествени и времеви) с финансирането.

Част от тези мерки ще доведат и до конкретно спестяване на разходи от страна на бизнеса. С въвеждането на **разходно-ориентиран модел за определяне на размера на таксите** правителството цели съобразяване на разходите за предоставяните административни услуги с конкретните разходи, както и използване на приходите от такси за повишаване на качеството на съответната услуга.

Стартираният през изминалата година **електронен обмен на документи** в държавната администрация вече дава резултати, като разширяването му с оглед обхващане и на общинската администрация ще повиши допълнително ефективността в работата на администрацията, нейното качество и сръчност, спестявайки време и финансов ресурс.

Поетият от правителството в края на миналата година ангажимент за присъединяване към глобалната инициатива „**Партньорство за открито управление**” е стъпка в усилията на страната за открито управление и за надграждане върху вече постигнати резултати.

....

Натрупването на прецизна, достоверна и статистически надеждна информация относно резултатите по предоставяните по програмите продукти/услуги, както и относно ефектите от тяхното изпълнение постепенно следва да се превърне в база за вземане на управленски решения. Осигуряването на тази информация е и гаранция за поетия от правителството ангажимент за **повишаване на информираността и участието на обществото в управлението.**“

(12) Съгласно Стратегията за развитие на държавната администрация до 2020:

Ще бъдат предвидени мерки за развитие на държавната администрация. Дефинирани са четири стратегически цели – изграждане на администрация, ориентирана към потребностите на обществото, развитие на администрация, ориентирана към постигане на резултати, динамична администрация, развиваща експертния персонал и развитие на адаптивна и гъвкава структура на администрацията.

(13) В Иновационната стратегия за интелигентна специализация е включено разработване на стратегическа рамка за цифров растеж, която се базира на анализ на постигнатото до момента в сферата и оценка на нуждите с цел изграждане на капацитет в областта на ИКТ

(14) В Общата стратегия за електронно управление 2011-2015 е изложена:

Визията за електронно управление в Република България, която включва:

- Постигане на координирано планиране и реализация на проектите на национално и локално ниво – от самоцелни инициативи към реализиране на приоритетите от националната пътна карта;
- Въвеждане на бизнес-модел в работата на администрацията – от извършване на административни дейности, към услуги за гражданите и бизнеса;
- Постигане на оперативна съвместимост на национално ниво – от фрагментирани и затворени, към интегрирани и технологично независими решения;
- Ориентиране към резултатите - изместване на фокуса от изпълнение на дейности към постигане на резултати;
- Изграждане на „цифрова администрация” – постепенно преминаване от хартиен към електронен обмен на документи и предоставяне на административни услуги по електронен път;
- Удобен достъп до административни услуги – достъпност на единния портал на електронното управление по всяко време, от всяко място и чрез различни устройства.

(15) В Националната програма „Цифрова България“ са направени следните изводи:

- Информационното общество като хоризонтален национален приоритет не е добре финансово обезпечено от държавния бюджет. Силно е зависимо от европейските финансови инструменти.

- Генерирането на необходимата критична маса (ИКТ инфраструктура и услуги), позволяваща ускореното развитие на информационното общество и по-бързото достигане до европейските цели не може да бъде осъществено единствено с усилията на частния сектор и добрата регулаторна база. Затова се налага и финансова намеса на държавата.
- Постигането на желаните крайни резултати и тяхната устойчивост, както и осигуряването на процеса на мониторинг могат да бъдат затруднени, ако инструментите на политиката, като набор от ИКТ мерки и дейности, заложен в различни национални стратегически документи останат финансово неосигурени.

(16) В Плана за намаляване на регулаторната тежест за бизнеса се търси съответствие с целите на Програмата на правителството на европейското развитие на България 2009 -2013 г. и на Програмата за по-добро регулиране 2010-2013 г., които съдържат редица мерки за подобряване на бизнес средата, включително чрез подобряване на регулаторната рамка и предвиждат опростяване и намаляване на административните пречки пред бизнеса, произтичащи от близо 750 регулаторни режима. Планът съдържа 271 мерки със срок за изпълнение до 30 октомври 2012 г.

Планът предвижда: отпадане на 45 услуги; намаляване на необходимите документи за ползване на 88 административни услуги. Премахва се изискването за представяне на удостоверение за актуално състояние в над 30 нормативни акта; намаляване на сроковете за предоставяне на 59 услуги; създаване на електронен регистър за 17 услуги; и обмен на информация по служебен път за 30 услуги.

(17) В Актуализирана стратегия за децентрализация 2006-2015 г. се определят насоките за разпределение на правомощия и финансови ресурси между централното, регионалното, областното и общинското равнище на управление, целящи предоставяне на по-ефективни и качествени услуги. Изведени са три основни стратегически цели със съответни приоритети:

- **Ускорено прехвърляне на правомощия и ресурси от централните органи на изпълнителната власт към общините за укрепване на местното самоуправление** - прехвърляне предоставянето на публични услуги от централните към местните власти; увеличаване на собствената приходна база на общините чрез предоставяне на нови приходоизточници, увеличаване на местните правомощия и прехвърляне на държавна собственост; ускорено увеличаване на инвестиционния капацитет и на правомощията на общините да провеждат местна инвестиционна политика; прехвърляне на правомощия за управление на делегираните на общините услуги.
- **Оптимизиране на функционалната компетентност на областния управител за координация на секторните политики на регионално равнище** – повишаване на капацитета и отговорността на областната администрация за провеждане на регионална политика, за осъществяване на държавно управление по места и за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси; засилване на координиращата роля на областния управител по отношение на актовете и действията на ръководителите на териториални звена на централната изпълнителна власт на територията на областта; увеличаване правомощията на регионалните и областните съвети за развитие;
- **Развитие на местното самоуправление в рамките на общината чрез повишаване на управленската и финансовата самостоятелност на кметствата**

и заведенията за услуги - разширено прилагане на системата на делегираните бюджети; повишаване на управленската и финансовата самостоятелност на кметствата; създаване на условия за участие на гражданите в процеса на формиране на политики и вземане на решения за местното развитие.

(18) В Стратегия за продължаване на реформата на съдебната система в условията на пълноправно членство в Европейския съюз се предвижда:

„...постъпателно прилагане на мерки и решения за постигане на максимална устойчивост на продължаващия процес на реформа. Предложените идеи за реформи са ориентирани не само към институции на съдебната система, но и към гражданите и бизнеса, в качеството им на крайни потребители“

Изведени са следните приоритети:

- **Подобряване на управлението на органите на съдебната власт** - мерките по този приоритет целят оптимална реализация на настоящия капацитет на органите на съдебната власт, пълноценна употреба на влаганите в тях ресурси и създаването на реален инструментариум за обществен контрол.
- **Укрепване на институциите на съдебната власт** – обвързване на бюджета на прокуратурата в цялостна система за детайлно планиране на приоритетите и ресурсите, необходими за реализацията им; утвърждаване на отговорността, отчетността и ефективността на ВСС; оптимизиране на системата и структурата на съдебните органи; укрепване на административното правосъдие като гаранция за добро управление; развитие на търговското правосъдие като елемент на привлекателната инвестиционна среда; укрепване на ефективността и отчетността на прокуратура и органите на досъдебното производство; актуализиране на националната Концепция за наказателна политика; разгръщане потенциала на Националния институт на правосъдието.
- **Развитие на кадровия потенциал и повишаване интегритета на магистратите** - привеждане на университетското обучение по право в съответствие с нуждите на модерното правосъдие; усъвършенстване процедурите за подбор и кариерно развитие на магистратите; повишаване на ефективността на етичната регулация и дисциплинарния процес; активни антикорупционни мерки.
- **Повишаване на качеството на правосъдието и постигане на европейски стандарт на правоприлагане. Утвърждаване на върховенството на закона** - гарантиране на еднаквото прилагане на закона и уеднаквяване на практиката; подобряване качеството на нормативните актове; насърчаване на сътрудничеството на изпълнителната, съдебната и законодателната власти с неправителствения сектор при провеждането на съдебната реформа; разработване и въвеждане на система за следене на изпълнението на въведените в съдилищата стандарти за обслужване на граждани, разработване и въвеждане на стандарти за обслужване на гражданите в администрацията на прокуратурите в страната.

(19) В Доклада на Европейската комисия до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на България по Механизма за сътрудничество и проверка (18.07.2012 г.) се правят:

Препоръки по отношение на Реформата на съдебната система: изготвяне и изпълнение на средносрочна стратегия за човешките ресурси в съдебната система, която

да се основава на анализ на нуждите и натовареността, с промените в структурата на съдилищата, назначенията и обученията; новият главен прокурор следва да получи мандат да проведе реформа в структурата, процедурите и организацията на прокуратурата въз основа на независим функционален одит и в сътрудничество с външни експерти; завършване на работата по новия Наказателен кодекс и за неговото прилагане; гарантиране на откритото участие на всички значими НПО и професионални организации при определянето и наблюдението на стратегиите за реформи.

Препоръки относно независимост, отчетност и етика на съдебната власт: работата на Инспектората да се съсредоточи върху етиката и ефикасността на съдебната система, вкл. да се установи единна и ефективна система за разпределяне на случаен принцип на съдебните дела, която да се използва повсеместно в страната; прозрачността, обективността и професионалната етика да се превърнат в главни приоритети при атестирането, повишаването, назначаването и вземането на дисциплинарни решения по отношение на магистратите.

Препоръки по отношение на ефикасността на съдебния процес: да се изготви стратегия за намаляване на случаите, при които има закъснение при публикуване на мотивите към съдебните решения и да се анализират начините за справяне с този проблем; да се запълнят празнините при ефективното изпълнение на съдебните решения, като например укриването с цел избягване изпълнението на присъда лишаване от свобода или неизпълнението на финансови наказания, наложени по съдебен ред; да се приеме стратегия за повишаване на последователността при правоприлагането, включително дейна стратегия на Върховния касационен съд за установяване на въпроси, по които има разногласия, и постановяване на решения по тях.

Борба с организираната престъпност: да се гарантира, че членовете на новата Комисия за отнемане на незаконно придобито имущество се назначават въз основа на тяхната професионална етика, както и че другите институции, и най-вече прокуратурата, напълно съдействат за работата на комисията; да се извърши независим анализ на провалилите се дела, като се анализират слабостите както в следствието, така и в прокуратурата, в това число защитата на свидетелите, икономическият и финансовият анализ, събирането на доказателства от полицията и сътрудничеството между съдебната и изпълнителната власт; въз основа на този анализ, да се премахнат недостатъците в структурата, управлението, персонала, обученията, сътрудничеството и професионалните практики.

Борба с корупцията: да се използва натрупаният опит от минали случаи, за да се подобри работата на полицията, прокуратурата и съдилищата; да се направи независима оценка на въздействието на българската национална стратегия за противодействие на корупцията; да се повери на една-единствена институция задачата да координира борбата с корупцията; да се измени Законът за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, така че да могат ефективно да се налагат наказания, които имат възпиращо действие.

(20) В Междинната оценка на НСРР 2007 - 2013 (независима, външна оценка):

Заклученията са за продължаването на мерките за развитие на капацитета на администрацията. Необходима е индивидуална „качествена“ оценка на резултатите по проектите за сметка на количественото измерване на индикаторите, предвид наличието на административни процедури, възпрепятстващи възможностите за развитие на бизнеса. Отчетена е липса на стандарти и контрол на работата в администрацията и съдебната система, слабо прилагане на законодателството, неоптимална вътрешна и междуведомствена координация в администрацията и ниската ефективност в

управлението на човешките ресурси в държавната администрация, недостатъци по отношение на развитието на е-правителство.

(21) В Междинна оценка на ОП „Административен капацитет“ 2007 - 2013 (независима, външна оценка):

Основните заключения от окончателния доклад на оценителя са, че приоритетите на ОПАК са актуални и отговарят на целите на административната и съдебната реформи. Същите са валидни не само към момента на оценката, но се очаква да бъдат актуални и след 2013 г. С оглед на идентифицираните нужди и съответните възможности за финансиране, се прави заключение, че **ОПАК или сходна програма е необходим финансов инструмент и в рамките на следващия програмен период.**

(22) В Междинната оценка на ОП „Техническа помощ“ 2007-2013 (независима външна оценка):

Отправена е препоръка от външния оценител за засилване на дейностите, свързани с осъществяването на **хоризонтални политики**. Развитие в областта на хоризонталните компетентности и политики е оценено като необходимо, както на ниво засилване на административния капацитет, така и цялостно на ниво прилагане на релевантните хоризонтални принципи и политики и включване и разпространение на повече информация за тях.

В рамките на настоящия програмен период беше установено, че значителна част от експертния персонал, ангажирани в подготовката, изпълнението на управлението, мониторинга, и контрол на проекти, финансирани от европейските фондове изпитват недостиг на източници, осигуряващи устойчиво обучение, свързано с придобиване на базисни знания и умения, както и надграждащи такива, в областта на тяхната дейност. Обучителните центрове в чужбина, макар и добър вариант, не са достатъчно средство за получаване на целия капацитет от знания и умения в желаната област. Осигуряването на периодични обучения от страна на управляващите органи, институциите с хоризонтални функции в система (ЦКЗ СО, ОСЕС, АФКОС, др) не гарантират устойчивост на вложените средства и ресурси в тази област. Необходимо е изграждането на допълнителен механизъм, който на местно и централно ниво да осигури по-бърз и лесен достъп до знания и придобиване на опит от новоназначените служители, както и на останалите до **непрекъснато повишаване на квалификацията**. От своя страна, обученията, провеждани от Институтът по публична администрация се оказват недостатъчни и в резултат на анализ на данните за проведените обучения на служители, съдържащи се в Годишния доклад за състоянието на администрацията за 2011 г., се идентифицира нуждата от предприемане на допълнителни действия и мерки в посока на изграждането на подходящ механизъм за обучението на служители в тази специфична област, каквато е системата за управление, мониторинг и контрол на средствата от ЕС. В тази връзка, през следващия програмен период е разумно включването на мерки за финансиране на изграждането на **Академия по управление на проекти**, като се вземе предвид и възможността за финансиране на модул, свързан с виртуално получаване на знания и умения.

23) В Доклада от декември 2012 г. на Комисията по европейски въпроси и контрол на средствата от европейските фондове се посочва, че следва да се насочат значителни средства от ЕС към проекти, които помагат за засилването на институциите,

като например електронното правителство, по-бързото и обективно правораздаване, оптимизиране работата на централната и местните администрации, провеждането на по-ефикасна политика.

24) Ефикасността на институциите е идентифицирана и като най-важен приоритет на конференцията, организирана от Световната банка на тема „България златен растеж – 20+ години: Постигания и перспективи”, София, 15.11.2012 г.

Според Световна банка понятието за „добро управление” се базира на „традициите и институциите, чрез които се упражнява властта. Това включва: (1) процесът, чрез който са избрани правителства, наблюдавани и заменени, (2) способността на правителството ефективно да формулира и изпълнява политики, и (3) зачитането на гражданите и държавата от институциите, които управляват икономическите и социалните взаимоотношения между тях.” Съгласно доклад на Главна дирекция Регионална политика на ЕК показателите за качество на управлението се отнасят до 1) контрол на корупцията, 2) върховенство на закона, 3) бюрократична ефективност, 4) прозрачност на правителството и сила на демократични и избираеми институции.

В резултат на анализа и всичко изложено дотук, се налага да бъдат обособени конкретни цели, приоритети и мерки, които да допринесат за задълбочаване и обезпечаване на доброто управление на съответните нива в публичната и съдебна администрация, които да доведат до намаляване на административната тежест върху гражданите и бизнеса; да бъде осигурена подкрепа на структурите които извършват дейности по подготовка, управление, мониторинг, контрол и одит на средствата от ЕС.

С оглед постигането на поставените пред България приоритети и задачи в национален и европейски план, настоящата Концепция предлага цели, приоритети и мерки в областта на управлението на средствата от ЕС и на административния капацитет, които да бъдат финансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд през периода 2014-2020 г.

Използвани документи при изготвяне на анализа и дефиниране на мерките и приоритетите

1. Европа 2020: Националната програма за реформи, актуализация 2012 г.
2. Доклад за състоянието на администрацията за 2011 г.

3. Национална стратегия за развитие на ширококоловия достъп в Република България до 2020 г.
4. Национална програма „Цифрова България 2015”
5. Официален доклад на Световната банка „Правене на бизнес 2013”
6. Анализ на Института за пазарна икономика „84 препоръки за икономически растеж”
7. Доклад на Световния проект за справедливост
8. Доклад на Европейската комисия до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на България по Механизма за сътрудничество и проверка (18.07.2012 г.)
9. Доклад на Комисията по европейски въпроси и контрол на средствата от европейските фондове от декември 2012 г.
10. Стратегия „Европа 2020“
11. Стратегия „Цифрова Европа 2020”
12. Специфичните препоръки за отделните държави 2012-2013 (пакет от препоръки за всяка от 27-те страни от ЕС);
13. Елементи за Обща стратегическа рамка за периода 2014-2020 (работен документ на Европейската комисия)
14. Позиция на службите на Европейската комисия за подготовката на Споразумението за партньорство и програмите в България за периода 2014 – 2020 (проект)
15. Проект на Регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕЗФРСР и ЕФМДР, обхванати от Общата стратегическа рамка, и за определяне на общи разпоредби за ЕФР;
16. Проект на регламент за Европейския социален фонд (ЕСФ)
17. Проект на регламент за Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР)
18. Национална програма за развитие „България 2020“
19. Конвергентна програма на Р България 2012-2015г.
20. Стратегия за развитие на държавната администрация до 2020
21. Иновационна стратегия за интелигентна специализация
22. Обща стратегия за електронно управление 2011-2015
23. План за намаляване на административната регулаторна тежест за бизнеса;
24. Актуализирана стратегия за децентрализация 2006-2015 г.
25. Стратегия за продължаване на реформата на съдебната система в условията на пълноправно членство в Европейския съюз
26. Междинна оценка на НСРР 2007 - 2013 (независима, външна оценка)
27. Междинна оценка на ОП „Административен капацитет“ 2007 - 2013 (независима, външна оценка)
28. Междинна оценка на ОП „Техническа помощ“ 2007 - 2013 (независима, външна оценка).